

Deveto zasedanje medvladnega odbora UNESCO za varaovanje nesnovne kulturne dediščine, Pariz, 24. – 28. november 2014

Aleksander Igličar

ŠKOFJELOŠKI PASIJON IN UNESCO

Ministrstvo za kulturo RS je v sodelovanju z Občino Škofja Loka marca 2013 vložilo predlog za vpis Škofjeloškega pasijona na UNESCOV reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Gre za *prvi slovenski predlog za vpis na omenjeni seznam*, na katerem je do sedaj vpisanih 314 enot iz vsega sveta.

Na sedežu UNESCA, organizacije združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, je v Parizu potekalo od 24. do 28. novembra 2014 *9. zasedanje Medvladnega odbora za varovanje nesnovne kulturne dediščine*, ki so ga države podpisnice Konvencije o varovanju nesnovne kulturne dediščine, sprejete leta 2003, izvolile na junijski generalni skupščini UNESCA. Medvladni odbor so sestavljali predstavniki 24. izvoljenih držav članic: Afganistan, Alžirija, Belgija, Brazilija, Bolgarija, Kongo, Slonokoščena obala, Egipt, Etiopija, Grčija, Madžarska, Indija, Kirgizistan, Latvija, Mongolija, Namibija, Nigerija, Peru, Republika Koreja, Sveta Lucija, Tunizija, Turčija, Uganda in Urugvaj.

Medvladni odbor na svojem zasedanju razpravlja in odloča o vpisu novih enot na reprezentativni seznam. Zasedanja so se udeležili predstavniki Slovenije: *dr. Nena Židov in Anja Jerin*, sodelavki Slovenskega etnografskega muzeja, ki je koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine v Sloveniji, in *mag. Aleksander Igličar*, predsednik Muzejskega društva Škofja Loka v imenu Občine Škofja Loka.

Pred zasedanjem Medvladnega odbora vse *prijave*, ki jih predlagajo posamezne države, *pregleda strokovni odbor*, v katerem so bili predstavniki: Grčije, Latvije, Peruja, Kirgizistana, Nigerije in Tunizije. Strokovni odbor prispele predloge, ki jih je bilo v aktualnem ciklusu 46, oceni glede na naslednjih pet kriterijev:

1. Da predlagana enota predstavlja nesnovno kulturno dediščino, kot je opredeljena v Konvenciji UNESCA iz leta 2003.
2. Da bo vpis enote na reprezentativni seznam prispeval k zagotavljanju prepoznavnosti in ozaveščenosti o pomenu nesnovne kulturne dediščine in spodbujanju dialoga, da bo odražal kulturno raznolikost po vsem svetu in potrjeval človeško ustvarjalnost.
3. Da so izdelani ukrepi, ki lahko varujejo in spodbujajo predlagano enoto.
4. Da je bila enota predlagana v sodelovanju s skupnostmi, skupinami ali posamezniki, ki so bili seznanjeni s predlogom in so z njim soglašali.

5. Da je enota vključena v seznam nesnovne kulturne dediščine države predlagateljice.

Strokovni odbor je svoje delo zaključil konec oktobra 2014 in odločil, da *Škofjeloški pasijon ustreza naslednjim kriterijem*:

1. Škofjeloški pasijon je dramska uprizoritev z duhovno in versko dimenzijo, ki utrjuje povezave med različnimi družbenimi skupinami ter je postal simbolen v svojem okolju.
4. Skupnosti, skupine in posamezniki so bili vključeni v pripravo predloga in so pisno izrazili svojo podporo.
5. Škofjeloški pasijon je vpisan na seznam žive kulturne dediščine Republike Slovenije, ki ga je leta 2008 vzpostavilo Ministrstvo za kulturo¹.

Nadalje je strokovni odbor odločil, da **Škofjeloški pasijon ne izpolnjuje naslednjih kriterijev**:

2. Predlog ne opisuje, kako bi vpis enote na reprezentativni seznam prispeval k splošni prepoznavnosti nesnovne kulturne dediščine Škofjeloškega pasijona ali ozavestil o njegovem pomenu.
3. Medtem ko so opisane nekatere pretekle promocijske aktivnosti, izvedene s strani lokalne skupnosti ali državne oblasti, v predlogu ni v zadostni meri pojasnjena prekinitev uprizarjanja Škofjeloškega pasijona od leta 1936 do 1999; predlog ne opisuje varovalnih ukrepov za zagotavljanje izvedljivosti enote in izhaja iz konservativnega pristopa, kjer zanemarja ukrepe, s katerimi bi zmanjšali morebitne negativne posledice naraščajočega turizma.

Strokovni odbor je v skladu z navedenimi ugotovitvami predlagal, da se *Škofjeloški pasijon ne vpiše na reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*².

Po proceduralnih pravilih za uvrstitev na reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva ima država predlagateljica možnost, da v času med odločitvijo strokovnega odbora in pred zasedanjem Medvladnega odbora, umakne svoj predlog in s tem pridobi možnost, da ga ponovno vloži že v naslednjem ciklusu, to je do konca marca 2015. V kolikor se država ne odloči za umik in Medvladni odbor potrdi predlog strokovnega odbora, velja štiriletna prepoved za ponovno vložitev predloga.

1 Škofjeloški pasijon je bil na seznam registriranih enot žive kulturne dediščine vpisan kot prva enota 15. decembra 2008. Na seznamu je bilo decembra 2014 vpisanih 37 enot. Seznam je objavljen na spletnih straneh Ministrstva za kulturo RS: http://www.mk.gov.si/si/storitve/razvidi_evidence_in_registri/register_zive_kulturne_dediscine/seznam_registriranih_enot_zive_kulturne_dediscine/

2 Vse informacije o 9. zasedanju Medvladnega odbora za nesnovno kulturno dediščino so objavljene na spletnih straneh UNESCO: <http://en.unesco.org/themes/intangible-cultural-heritage>

Dr. Nena Židov, mag. Aleksander Igličar in Anja Jerin v glavni razpravni dvorani Unesco v Parizu.

Za umik predloga so se odločile vse države, za katere je strokovni odbor predlagal, da se enota ne vpiše, med njimi je bila seveda tudi Slovenija za Škofjeloški pasijon.

Decembra 2014 so že stekli pogovori med Ministrstvom za kulturo RS, Slovenskim etnografskim muzejem in Občino Škofja Loka za oblikovanje strokovne skupine, ki bo do konca marca 2015 pripravila dopolnitev predloga za uvrstitev Škofjeloškega pasijona na reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Velika želja in upanje vseh »škofjeloških pasijoncev« je, da bo dopolnitev predloga ustrezna in da bo Škofjeloški pasijon novembra 2016 vpisan na UNESCO-OV reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

V Parizu smo srečali tudi slovensko veleposlanico v Parizu gospo Veroniko Stabej in njeno namestnico gospo Miriam Možgan, ki prihaja iz Železnikov, stanuje pa v Škofji Loki. Dogovorili smo se za ustrezne predstavitvene aktivnosti članicam strokovnega odbora in medvladnega odbora za nesnovno kulturno dediščino, ki bodo po oddaji dopolnjenega predloga ocenjevale in odločale o vpisu na reprezentativni seznam.

